

Dia 1

Het loopt mooi af, Habakuk. Eind goed al goed met 17-18:

Al zou de vijgenboom niet bloeien, toch zal ik juichen voor de HEER, jubelen voor de God die mij redt.

Dia 2

Maar zo begon het niet. Habakuk begint met zijn klacht, met zijn aanklacht tegen God, zijn verwijt: waarom grijpt u nou niet eens een keer echt in in de geschiedenis!

Er is geen touw aan vast te knopen. De geschiedenis is onzinnig.

Habakuk is benieuwd wat God hierop te zeggen heeft.

Dia 3

Die reactie hoorden we in Habakuk 2:4: schrijf het op een groot billboard, prent het in je geheugen, al zie je er nog weinig van, of niks, het is zo:

Wie niet oprecht is,

kwijnt weg.

Maar de rechtvaardige

zal leven door zijn trouw.

Blijf trouw aan de HERE en aan je geloof: Hij zal recht spreken hier op aarde. Vroeg of laat.

Dia 4

Ondertussen is er juist daarom alle reden om verontwaardigd te zijn, boos, en actie te voeren tegen alle onrecht om je heen.

Wee hem die denkt dat hij wekomt met die uitbuiting, en die woekerwinsten, dat milieubederf, en die afgoderij. De HERE troont in zijn heilig paleis. Aarde, wees stil voor Hem!

Shut up, met zijn allen. Hij heeft het laatste woord.

Dia 5

En dan nu opent de profeet toch weer zijn mond, in een gebed. Hij legt het allemaal aan God voor. Een klaagzang. Want het is allemaal wel waar, maar makkelijk is anders. Het is echt zwaar. En Habakuk is het niet

eens met die leus van niet klagen maar dragen en vragen om kracht. Hij draagt en hij vraagt om kracht en hij klaagt. Prima.

En dat klaaglied wordt een loflied!

Al zou de vijgenboom niet bloeien, als zal de wijnstok niets voortbrengen, toch zal ik juichen voor de HERE.

Zou je dat ook willen, dat je klaaglied een lofzang wordt?

Zou je dat ook willen kunnen, dat je tussen de scherven van het bestaan, de lof op God zingt?

Ik denk aan Job, nadat hij alles kwijt is geraakt. De HERE heeft gegeven, de HERE heeft genomen, de naam van de HERE moet geprezen worden! In die toonsoort zit je hier, met deze lofzang. Je zit nu niet in de sfeer van een praisedienst, waar je lekker gaat praisen, met fijne muziek waar je door meegenomen wordt. Nee, je zit hier midden in een economische crisis, met een gigantische restschuld van je huis, en je zegt: Toch zal ik de HERE prijzen!

Ik hoop dat Habakuk en de preken erover je hierin mee kunnen nemen. In dit proces. In een proces van vertwijfeling, van stem geven aan je twijfels, van klagen en mopperen op God, en het uiten van je waarom, en van jouw eigen hoelang nog!

En van luisteren naar de reactie van God: de rechtvaardige zal leven door zijn trouw.

Hier zie je 2:4 in actie: de rechtvaardige zal *leven* door zijn trouw. Dat leven begint hier, op de puinhopen, op je ziekbed of je sterfbed. Toch zal ik juichen.

Laten we dit gebed eens mee proberen te bidden en hoofdstuk 3 overzien.

Dia 6

Het begint met een gebed zoals Jezus ons heeft leren bidden: Laat uw koninkrijk komen!

“Voor wat u gaat doen, heb ik ontzag, breng het in deze tijd tot stand maar toon uw mededogen voor het tumult losbarst.”

Een gebed om de doorbraak, tegen alle verzet in, bij anderen en bij mezelf, de doorbraak van Gods heerschappij, het uitvoeren van zijn plannen.

Breng het *in deze tijd* tot stand.

Dat gaat vast over de vernietiging van de grote vijand van Jeruzalem: Babylon. Laten we het mee mogen maken, nu, in deze tijd, bidt Habakuk.

Maar tegelijk zie je dat de beschrijving die dan volgt van de verschijning van de Schepper, dat dat dan universele trekken krijgt. Dit gaat niet meer over Babel alleen, dit gaat over alle volken, vers 12: “Grimmig schrijdt u voort over de aarde, volken vertrapt u in uw toorn.”

Dit gaat over het oordeel over Babel, maar ook over het Romeinse rijk, over het Derde Rijk van Hitler, over de USSR, het verwoestende oordeel van God over de USA en over onze Europese Unie.

Het wordt een gebed waarin Habakuk een visioen te zien krijgt over Gods komst om te oordelen, levenden en doden. U en mij en alle mensen.

Laat uw koninkrijk komen en laat uw naam geheiligd worden.

En daar komt God in zijn grote glorie en heiligheid. Zijn glorie straalt aan de hemel, de aarde is vol van zijn roem. Schittering is er als zonlicht (vers 3 – 4).

Maar mensen, wat gaat het er ruig aan toe als God op het toneel verschijnt.

De wereld gaat er helemaal aan kapot.

Het lijkt wel een samenvatting van het boek Openbaring, van de komst van Hem die is en die was en die komt. Het lijkt wel of hier alle rampen over de aarde uitgestort worden die je maar kunt bedenken. De schepper wordt geëscorteerd door zijn elitetroepen, de pest en de koorts.

De hele wereld gaat eraan.

Het is alsof heel de schepping voor niks is geweest.

U herinnert zich nog wel de preken van Rinze en mij over Genesis 1, de schepping, de strijd van de almachtige tegen de oerwateren van den beginne. Tegen de duisternis en de oervloed, woest en ledig was het tot God zei: laat het licht worden, en toen werd het licht.

En nu verschijnt deze almachtige, deze heilige schepper opnieuw en Habakuk ziet de wateren opspatten, tsunami's overspoelen de aarde. "HEER, is uw woede tegen rivieren, en uw toorn tegen de zee?"

Het is alsof er geen schepping en ordening geweest is, alsof wat er nog aan orde is in één grote chaos wordt omgekeerd.

Het is alsof er opnieuw een zondvloed losbarst over deze wereld.

Donder en bliksem, aardbeving en zeebeving.

Wij houden hier niet van.

Wij horen graag dat alles goed komt en dat alles goed is.

Wij horen graag over de liefde van God en over de hoe fijn het is bij hem te mogen schuilen.

Wij houden niet van oordeel, en van donder en geweld, en van hel en verdoemenis.

Zo gaat het er hier wel aan toe! Wij zijn dat verleerd, we hebben God tam gemaakt, en laten hem uit onze hand eten.

Shut up. De HERE die troont in zijn heilig paleis, komt op aarde. Aarde wees stil voor hem.

Het is best opmerkelijk als Habakuk zo God ziet komen, dat het erop lijkt dat God een gevecht moet leveren met heel deze schepping, met alle volken, met jou en mij.

Alles moet ondersteboven en staat kennelijk zijn koninkrijk in de weg....

En dan in al die onstuimigheid, in al het nieuws over bomaanslagen, over aardbevingen, over oorlogen en geweld, staat dat ene zinnetje, *verborgen*: vers 13: om uw eigen volk te redden, trekt u uit, u komt tot redding van uw gezalfde.

Dia 7

Dat is een tussenzinnetje waar je zo maar over heen zou lezen, zoals je er in het echt, in het leven, in het bestuderen van de geschiedenis ook telkens zo maar over heen leest: maar als je het eenmaal gezien hebt, laat het je niet meer los: van alle geweld is dit de verborgen binnenkant: alles is om zijn eigen volk te redden, tot redding van zijn gezalfde, van zijn messias, van zijn Christus.

De gezalfde, dat is David, dat is de zoon van David, dat is Salomo, de vredevorst, dat is Jezus Christus. die zo een wordt met zijn volk, dat hij er ook onderdoor gaat, dat hij ook gered moet worden door de HERE God.

Ja, ook Gods volk gaat er onderdoor, onder de knoet van Babylon, onder de straf van God, en ook de gezalfde moet eraan geloven. Tot op het kruis draagt deze gezalfde, Christus, de toorn van God over de volken van de wereld. maar God redt hem eruit, hij trekt hem terug uit de dood en laat hem opstaan uit de doden, en de aarde beeft en trilt, en de rotsen breken en Christus staat op uit het graf.

Ja, het is verborgen, weggestopt onder de ruige buitenkant, je leest en je kijkt er zo over heen.

Maar de rechtvaardige zal leven door zijn trouw aan deze gezalfde.

Dit is steeds de kunst in het leven met God dat je door de ruige buitenkant heen de binnenkant ziet, dat je (met vers 2) in het tumult dat losbarst toch ook Gods mededogen opmerkt.

Zo kom je terecht bij vers 17: ja, al zou de vijgenboom niet bloeien, en al levert de wijnstok niks meer op, toch zal ik juichen voor de HERE, jubelen voor de God die mij redt.

Dia 8

Dit lijkt een beetje op dit versje dat de ouderen misschien nog wel kennen van vroeger:

*Neem Hollands boer zijn guldens af,
zijn centen en vierduiten-
dan houdt hij nog zijn vette klei*

en staat erbij te fluiten.

Waarom fluit deze beste Hollandse boer? Hij is alles kwijt, maar hij heeft zijn grond nog, en dus komt alles goed.

Maar het gedicht gaat verder:

dia 9

*Neem Hollands boer zijn landen af-
Dan houdt hij nog zijn water;
Daar maalt hij toch weer land uit op,
Wat vroeger of wat later.*

dia 10

*Maar neem je Hollands water weg,
Zijn plassen en zijn vaarten-
Dan is mijn land geen Holland meer,
Al staat het op de kaarten.*

dia 11

*Dan wordt het duin een woestenij,
Dan dorren al de weiden,
Dan gaat mijn mooie Holland dood,
Omdat het dorst moet lijden.*

Kennelijk is in dit gedicht het water de basis, voor Holland. Het water dat vruchtbaarheid geeft.

Het water houdt hij over. We zoeken steeds een diepere grond. We raken ons werk kwijt, maar gelukkig zijn we nog gezond.

We worden ziek, maar gelukkig zijn er goede artsen.

Ja, tot je door de bodem zakt en er niks meer overblijft.

Ja, want er blijft uiteindelijk niks meer over als je zekerheid zoekt in deze wereld.

Dia 12

Je leven is pas zeker als je onder de schepping die voorbij gaat, de schepper wilt ontmoeten die alles draagt.

Als je onder water dat verdroogt, en boven de bergen van Psalm 121 met hun rijke aanbod aan afgoden en hulpmiddeltjes, als je erbovenuit de Schepper wilt aanbidden, die hemel en aarde gemaakt heeft en die niet toelaat dat je voet wankelt, die de wacht houdt over je gaan en je komen van nu aan tot in eeuwigheid. Alleen als je de schepper kent, die rechter en redder is, zak je nooit helemaal door de bodem.

Ik jubel voor de God die *mij redt*.

Dia 13

Nee, ik zie dat niet zo met het blote oog, ik heb ogen van geloof nodig. Ik moet eerst Jezus zien, en het kruis, en de opstanding.

Alleen op het kruis zie ik in alle tumult het mededogen van de HERE.

Alleen op het kruis zie ik bij alle ruige geweld, de God die mij redt.

Ook al valt alles weg.

Economisch. Geen vruchten van vijgenboom, van de wijnstok, geen olijven, geen koren en geen brood, geen schaaap en geen wol, en geen warmte in de winter, geen rund en geen melk en geen schoenen aan mijn voeten.

Het is in Habakuk 3 het beeld van een gigantische droogte, waardoor het hele economische leven in elkaar zakt.

Al zou de aarde opwarmen met 2 graden per jaar,

Al zou de poolkap smelten binnen tien jaar,

Al zouden we terug gaan naar de oertoestand, woest en ledig, woest en doods...

Al zou ik mijn baan verliezen.

Al zou mijn kind overlijden, al zou mijn huwelijk stranden, al krijg ik kanker terwijl ik nooit gerookt heb.

Kun je het zeggen dan? Toch zal ik juichen voor de God die mij redt?

Dat is makkelijker gezegd in een preek dan gedaan in het echt.

Kun je het zeggen als je in Syrië woont en de bommenwerpers van je eigen regering vliegen over je heen en maken je leven kapot.

Kun je het zeggen als je ziet dat er geen recht gedaan wordt, dat de sterkste en het grote geld het altijd wint, dat de Verenigde Naties machteloos staan en door verdeeldheid gegijzeld zijn.

Alles stort in...

Dia 14

Ja, ik kom weer uit bij Romeinen 8, de hele schepping zucht, en steunt en kreunt, is op sterven na dood.

Maar Paulus is zo eigenwijs om te zeggen: nee, niet op sterven na dood, dit zijn barensweeën, hier wordt iets nieuws geboren, een nieuwe wereld komt en de heerlijkheid die over ons zal worden uitgestort die maakt echt alles goed.

Ja, het is afzien, maar in dit alles zijn we meer dan overwinnaars.

“Ik ben ervan overtuigd dat dood noch leven, engelen noch machten noch krachten, heden noch toekomst, hoogte noch diepte, of wat er ook maar in de schepping is, ons zal kunnen scheiden van de liefde die God ons gegeven heeft in Christus Jezus, onze Here.”

In Christus. Hij heeft het geheim ontdekt, de messias die met zijn volk onderging, maar die door God gered is. En met hem zijn volk!

In Christus komt de onrust van alle ellende tot een voorlopige rust.

En nog eens: dat is een heel proces. Daar ben je niet meteen.

Daarvoor moet er doorheen.

Habakuk maakte ook een heel proces door.

Van twijfel, van klachten, van boosheid, ook op God, van God ter verantwoording roepen, van wachten op Gods stem, van terugvallen op die belofte:

Wie niet oprecht is,

kwijnt weg.

Maar de rechtvaardige

zal leven door zijn trouw.

En toen was het nog een hele opgave om het vol te houden.

En hij bad en bleef bidden.

En toen het eenmaal in de bijbel stond, zette iemand anders eronder: voor de koorleider, met snarenspeel.

Dia 15

Met ander woorden: het gaat hier niet om het probleem van ene Habakuk van vroeger alleen, maar dit is het probleem van ons allemaal, dus laten we met zijn allen dit lied zingen, onder leiding van de koorleider, met muziek, we hebben elkaar nodig, om het vol te houden. We moeten samen klagen, samen zingen, dit klaaglied dat een loflied worden kan.

In Jezus' naam, amen.